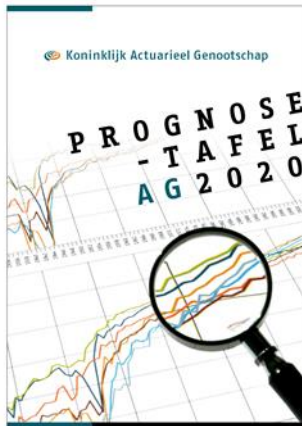

COVID-19: een update

In september 2020 heeft het Koninklijk Actuarieel Genootschap de nieuwe Prognosetafel AG2020 gepubliceerd. Deze bevolkingsprognose is geschat op basis van historische data tot en met het jaar 2019. Data over (heel) 2020 waren in september nog niet beschikbaar en de onzekerheid over wat er in de laatste maanden van 2020 nog met de sterfte zou kunnen gebeuren, was op dat moment groot. Daarom hebben de Commissie Sterfte Onderzoek (CSO) en de ondersteunende werkgroep Prognosetafels in de publicatie met gevoeligheidsanalyses de mogelijke gevolgen van COVID-19 laten zien. Er zijn twee analyses doorgerekend, waarbij de historische data zijn aangevuld met een virtueel datapunt voor 2020, gebaseerd op een extrapolatie van de al geobserveerde datapunten in 2020. Bij de eerste analyse werd aangenomen dat de sterfte in de tweede helft van 2020 zou

terugvallen naar 'normale' waarden, bij de tweede analyse werd de in de eerste helft van het jaar geobserveerde oversterfte meegenomen in de tweede helft van het jaar. In beide analyses leidden de hogere sterftcijfers tot een neerwaartse bijstelling van de levensverwachting. Het volledige verhaal is terug te lezen in de publicatie van september 2020.

Het mag duidelijk zijn dat door de pandemie alle sterfteprognoses extra grote onzekerheidsmarges zullen kennen. In 2021 is in de eerste maanden opnieuw een flinke oversterfte waargenomen en op dit moment hoopt Nederland met een strenge lockdown een derde golf te voorkomen. Gelukkig is er ook goed nieuws. Behandelmethoden zijn verbeterd en er zijn diverse vaccins goedgekeurd. Op dit moment zijn in Nederland ongeveer 1 miljoen vaccins toegediend en er is hoop dat het virus onder controle komt.

De vraag wat de impact van COVID-19 op de levensverwachting gaat zijn, is nog lastig te beantwoorden. Veel is onzeker en moet in de komende maanden en misschien wel jaren duidelijk worden. Gaan we met vaccinaties de pandemie achter ons laten? Of zullen nieuwe mutaties van het virus die ongevoelig zijn voor de huidige vaccins, ons blijven achtervolgen? Kunnen we aannemen dat relatief veel mensen met een zwakke gezondheid zijn overleden, waardoor de resterende groep sterker is? Of moeten we juist concluderen dat COVID-19 bij veel mensen voor blijvende gezondheidsschade zorgt? En wat zijn de gevolgen van het uitstellen van de reguliere zorg?

De CSO en de werkgroep zullen in de komende maanden beschikbare cijfers analyseren en opnieuw gevoeligheidsanalyses doorrekenen. Deze analyses zijn weliswaar met veel onzekerheid omgeven, maar geven wel een beeld van de mogelijke gevolgen van de pandemie op basis van de thans beschikbare informatie. De CSO zal tevens rekening houden met publieke informatie van bijvoorbeeld het CBS, RIVM en IFoA (Institute and Faculty of Actuaries) en met publicaties in de wetenschappelijke literatuur.

Veel hangt ervan af of effecten structureel of tijdelijk van aard zijn. Is het aannemelijk dat de recentelijk waargenomen oversterfte representatief is voor de ontwikkeling van de levensverwachting op de lange termijn? Of is er sprake van een tijdelijk effect totdat het vaccin de kans op sterfte als gevolg van corona heeft geminimaliseerd?

De CSO is op dit moment nog steeds van mening dat de Prognosetafel AG2020 de best mogelijke inschatting geeft voor de langetermijnlevensverwachting van de Nederlandse bevolking.

De CSO streeft ernaar voor 1 september 2021 te besluiten of een tussentijdse update van de prognosetafel noodzakelijk is. Zodra het onderzoek is afgerond, zal de CSO haar bevindingen met de markt delen.